

“Beipiao” : The Chinese Social Reflections through the Chinese Series Remembrance of Things Past 《我在他乡挺好的》

“เป๋ยเปี้ยว” : ภาพสะท้อนสังคมจีนผ่านซีรีส์จีน

เรื่อง “Remembrance of Things Past” 《我在他乡挺好的》

Onkanya Rojanawanichkij

Nititaya Soontornthamnit*

Thitiwan Cheewawiphas

อภิญญา โรจนวานิชกิจ

นิธิตยา สุนทรธรรมนิติ

ฐิติวรรณ ชีววิภาส

Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Thailand

Corresponding author*

e-mail: nititaya.s@gmail.com

Received 06-10-2024

Revised 04-01-2025

Accepted 11-01-2025

Doi: 10.69598/artssu.2025.4066.

How to Cite:

Rojanawanichkij, O.,
Soontornthamnit, N., &
Cheewawiphas, T. (2025).
“Beipiao” : The Chinese Social
Reflections through the Chinese
Series Remembrance of Things
Past 《我在他乡挺好的》.
Journal of Arts and Thai Studies,
47(1), E4066 (1-20).

Keywords: Beipiao people,
social reflections, series

คำสำคัญ: กลุ่มคนเป๋ยเปี้ยว,
ภาพสะท้อนสังคม, ซีรีส์

Abstract

Background and Objectives: “Beipiao (北漂)” is the term used to refer to people from other regions who move to work in Beijing, and this people group represents marginal people, and Beipiao is a social phenomenon widely recognized in China. The Chinese series “Remembrance of Things Past” is the series reflecting the real contemporary social conditions, that Beipiao people face in an engaging way. This research aimed to analyze Chinese social reflections through “Beipiao (北漂)” people in this Chinese series to understand contemporary Chinese society.

Methods: This research employed a qualitative methodology, and the researcher team gathered data through an analysis of four female characters who represent Beipiao people. The data were collected from the series broadcast on YouTube. The analysis was based on the concepts of the Beipiao group and the social reflections depicted through series, films, and literature. The findings were presented descriptively.

Results: The results found that there are eight aspects of Chinese social reflections: 1) the struggle to work in the capital for a better life; 2) the job competition, which involves slander and pressure; 3) the exploitation by employers; 4) the family values, which differ from traditional concepts; 5) the different rights in educational welfare; 6) the expectation of receiving assistance with medical care in the capital from Beipiao people; 7) the emphasis on material objects to create an image under the influence of the environment, and 8) the friendship among Beipiao people, who support each other in times of hardship, wish each other well, and think of each other. These reflections can be divided into two issues: those that represent social problems and those that do not. Additionally, the researchers found that the social reflections in the series illustrate the phenomenon of change among four groups of Beipiao people under the pressure of the surrounding oppressive society: (1) those who succeed; (2) those who are striving to improve their qualities of life; (3) those who change their mindsets and return to their hometowns, and (4) those who choose to end their lives.

Application of this study: The social reflections help understand the contemporary Chinese society through Beipiao people. The study result provides a beneficial insight in the field of sociology, and it is beneficial to gaining an understanding of complex and contemporary Chinese society in a broader dimension.

Conclusions: The study of Beipiao people in the Chinese series “Remembrance of Things Past” leads to the reflections of society in eight aspects. Those that are social problems, such as inequality in rights and opportunity in education, medical treatment, workplace exploitation, resulted from an imbalanced economic and social system and those that are not social problems, such as friendship-based relationship, supporting each other and the determination in the Beipiao people’s lives even in difficult circumstances. The reflections illustrate the lives of a group of people who experience success, failure, loneliness, pressure, and complicated relationships amidst the urban environment of the capital in contemporary Chinese society.

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์: กลุ่มคน “เป๋ยเปี้ยว (北漂)” เป็นคำเรียกกลุ่มคนต่างถิ่นที่เข้าไปทำงานในเมืองปักกิ่ง โดยคนกลุ่มนี้เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของกลุ่มคนชายขอบ และเป๋ยเปี้ยวถือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่รู้จักกันโดยทั่วไปในประเทศจีน ซึ่งซีรีส์จีนเรื่อง Remembrance of Things Past เป็นซีรีส์ที่สะท้อนสภาพสังคมจริงในยุคสมัยใหม่ที่กลุ่มคนเป๋ยเปี้ยวต้องเผชิญในเมืองหลวงได้อย่างน่าสนใจ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมจีนผ่านกลุ่มคนต่างถิ่นที่เข้าไปทำงานในเมืองปักกิ่ง ซึ่งเรียกว่าเป๋ยเปี้ยว จากซีรีส์จีนเรื่องดังกล่าว เพื่อเข้าใจสภาพสังคมจีนในยุคปัจจุบัน

วิธีการศึกษา: งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากตัวละครหญิง 4 ตัวละครหลักที่เป็นกลุ่มคนเปี้ยวจากซีรีส์ ซึ่งเผยแพร่ผ่านช่องทางยูทูบ (YouTube) โดยวิเคราะห์ผ่านแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มคนเปี้ยว และภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏผ่านซีรีส์ ภาพยนตร์ วรรณกรรม และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณานาวิเคราะห์

ผลการศึกษา: ผลการศึกษาดูภาพสะท้อนสังคมจีน 8 ด้าน ได้แก่ 1) การต่อสู้ดิ้นรนในเมืองหลวงเพื่อมีชีวิตที่ดี 2) การแข่งขันในที่ทำงาน ซึ่งมีการใส่ร้ายป้ายสี และมีความกดดัน 3) การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง 4) ค่านิยมเรื่องการมีครอบครัวของกลุ่มคนเปี้ยวซึ่งมีความคิด แตกต่างกับแนวคิดดั้งเดิม 5) สิทธิการได้รับสวัสดิการด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน 6) ความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือเรื่องการรักษาพยาบาล ในเมืองหลวงจากกลุ่มคนเปี้ยว 7) การให้ความสำคัญกับวัตถุเพื่อสร้างภาพลักษณ์ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อม 8) มิตรภาพของคนเปี้ยวที่ช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยาก ห่วงดีต่อกันและนึกถึงกัน ซึ่งภาพสะท้อนข้างต้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ภาพสะท้อนที่เป็นปัญหาสังคมและภาพสะท้อนที่ไม่เป็นปัญหาสังคม นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่าภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในซีรีส์แสดงให้เห็นปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคนเปี้ยว 4 ประเภทภายใต้สภาพสังคมที่กดดันรอบด้าน ได้แก่ (1) คนที่ประสบความสำเร็จ (2) คนที่อยู่ระหว่างการฝ่าฟันเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (3) คนที่เปลี่ยนความคิดและกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเกิด และ (4) คนที่เลือกจบชีวิต

การประยุกต์ใช้: ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏทำให้เข้าใจสังคมจีนในยุคปัจจุบันผ่านกลุ่มคนเปี้ยว ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาทางด้านสังคมวิทยา และเป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจสภาพสังคมจีนปัจจุบันที่ซับซ้อนในมิติที่กว้างขึ้นได้เป็นอย่างดี

บทสรุป: การศึกษากลุ่มคน “เปี้ยว” (北漂) ในซีรีส์จีนเรื่อง Remembrance of Things Past ทำให้มองเห็นภาพสะท้อนสังคมทั้งหมด 8 ด้าน แสดงให้เห็นภาพสะท้อนที่เป็นปัญหาสังคม เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำเรื่องสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การรักษาพยาบาล การถูกเอารัดเอาเปรียบในที่ทำงาน ซึ่งเป็นผลจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่สมดุล และภาพสะท้อนที่ไม่เป็นปัญหาสังคม เช่น ความสัมพันธ์เชิงมิตรภาพ การสนับสนุนซึ่งกันและกัน และความมุ่งมั่นในชีวิตของกลุ่มคนเปี้ยว แม้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ซึ่งกล่าวได้ว่าภาพสะท้อนได้แสดงให้เห็นชีวิตของกลุ่มคนที่มีความสำเร็จ ความล้มเหลว ความเหงา ความเครียด ความกดดัน และความสัมพันธ์อันซับซ้อนท่ามกลางเมืองหลวงในสังคมจีนยุคใหม่

บทนำ (Introduction)

ซอฟต์แวร์ (soft power) ถือเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่สังคมและวัฒนธรรมที่หลายประเทศใช้ ซึ่ง Matapitak (2023) กล่าวถึงสื่อบันเทิงจีนว่ารัฐบาลจีนยกระดับอุตสาหกรรมบันเทิงให้เป็นหนึ่งในเสาหลักทางเศรษฐกิจ โดยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์กลุ่มดิจิทัลถูกนำมารวมอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 13 ของประเทศจีนถึงปี ค.ศ. 2020 และการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 14 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน รัฐบาลยังคงมุ่งสร้างความก้าวหน้าให้แก่อุตสาหกรรมบันเทิงภายในประเทศ แต่ภายใต้นโยบายการผลักดัน ยังคงมีการกีดกันการกำกับดูแลที่ชัดเจนและเคร่งครัด ทำให้ละครและภาพยนตร์ทั้งหมดต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องก่อนเผยแพร่ จึงกล่าวได้ว่าสื่อบันเทิงที่ผลิตและส่งออกให้ชาวต่างชาติล้วนเป็นสื่อบันเทิงที่ทางจีนตรวจสอบเนื้อหาแล้วทั้งสิ้น ทั้งนี้ในช่วงปี ค.ศ. 2021 ซีรีส์จีนเรื่อง Remembrance of Things Past 《我在他乡挺好的》ซึ่งหมายความว่า “ฉันใช้ชีวิตอยู่ต่างถิ่น ก็ดีนะ” ได้เผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ ซีรีส์ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมจีนของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เป็นคนต่างถิ่น และย้ายเข้าไปทำงานในปักกิ่ง ซึ่งเรียกว่าคนเปี้ยว (北漂) อย่างน่าสนใจ โดย “เปี้ยว” ที่เป็นจุดเริ่มต้นของซีรีส์เรื่องนี้เป็นการพรรณานาวิเคราะห์ทางสังคมที่รู้จักกันโดยทั่วไปในประเทศจีน ซึ่งใช้เรียกคนต่างถิ่น ที่เข้าไปทำงานในเมืองปักกิ่งแต่ไม่มีทะเบียนบ้านในปักกิ่ง เปรียบเสมือนตัวแทนของกลุ่มคนชายขอบ (Marginal people)¹ อีกทั้งยังเป็นซีรีส์ที่ได้รับรางวัลผลงานการเผยแพร่ในต่างประเทศยอดเยี่ยมประจำปี ค.ศ. 2021 ซีรีส์ดังกล่าวได้ออกเล่าเรื่องราวการเติบโตของคนเปี้ยวทั้งเรื่องความรัก มิตรภาพ และครอบครัว ซึ่งทำให้คนที่มิประสบการณ์การต่อสู้ในต่างแดนได้สัมผัสกับซีรีส์ “แบบซึมซับ (沉浸式)” และปลูกความรู้สึกร่วมของผู้ชมที่ใช้ชีวิตในต่างแดน ทำให้พวกเขารู้สึกว่าไม่ได้มีเพียงตนเองที่กำลังต่อสู้ ซีรีส์ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางหลังจากที่ได้เผยแพร่ไปทั่วโลกกว่า 195 ประเทศ และเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษของ

¹ Office of the royal society (2007) ได้ให้ความหมายของคนชายขอบไว้ว่า คนชายขอบ คือ คนที่อยู่ห่างไกลจากสังคม มักหมายถึงผู้ที่ไม่ได้รับการดูแลและไม่ได้รับการบริการ หรือความคุ้มครองจากรัฐอย่างที่คนอื่น ๆ ได้รับ เป็นคนที่ต้องดูแลตนเองและมีวัฒนธรรมของตนเองที่อาจแตกต่างจากวัฒนธรรมของคนที่อยู่ในเมือง

รัฐบาลจีน China Daily 《中国日报》เขียนบทความแนะนำ และมีการค้นหาในช่องยูทูป (Youtube) สูงถึง 9,000,000 ครั้ง (Hunan Provincial Radio and Television Bureau, 2022) นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงซีรีส์เรื่อง Remembrance of Things Past ในหลายด้าน เช่น (1) จุดเด่นของซีรีส์ ประเด็นแรกคือซีรีส์เรื่องนี้จับจุดความเจ็บปวดของยุคสมัยปัจจุบันได้อย่างแม่นยำ แสดงให้เห็นความกดดันและอารมณ์ที่วัยรุ่นยุคนี้ต้องเผชิญในเมืองหลวง ประเด็นที่สองคือซีรีส์เรื่องนี้สร้างภาพลักษณ์ของวัยรุ่นยุคใหม่ที่ต้องเผชิญปัญหาที่เป็นความจริงทางด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว คู่รัก และมิตรภาพ ประเด็นที่สามคือมีความเป็นศิลปะขั้นสูงเนื่องจากเป็นซีรีส์สั้นที่เล่าเรื่องผ่านตัวละครหลายตัวอย่างสมบูรณ์แบบ (2) จุดเริ่มต้นในการผลิตซีรีส์ความยาวตอนละ 70 นาที รวม 12 ตอน โดยสร้างผ่านแนวคิดการใช้กลุ่มคน “เป่ย์เฟี้ยว” เป็นจุดเริ่มต้นในการสำรวจเกี่ยวกับเรื่องราวการเติบโตของผู้หญิง มิตรภาพระหว่างผู้หญิง ความผูกพันทางครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์อันใกล้ชิด เพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์แบบบางอย่างในชีวิต (3) สะท้อนปัญหาที่แท้จริงหลายปัญหาผ่านรายละเอียดและตัวละคร ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นซีรีส์ที่สร้างจากประเด็นปัญหาสังคมสมัยใหม่เรื่องหนึ่ง (China Writers Association, 2022)

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรม ภาพยนตร์เป็นการสื่อสารที่มีอิทธิพลมากในปัจจุบัน เป็นช่องทางที่มีศักยภาพในการบรรจุข่าวสารจำนวนมากและถ่ายทอดออกมาในระยะเวลาอันสั้น อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดข่าวสารที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโลกความเป็นจริง มีความเกี่ยวข้องกับค่านิยมทางสังคมและความรู้ ผู้ชมภาพยนตร์จึงมิได้เพียงแต่ชมภาพยนตร์เท่านั้น แต่เป็นการชมและตีความมาตรฐานความประพฤติของตัวละคร ซึ่งค่อย ๆ กลายเป็นแบบอย่างหรือกรอบอ้างอิงสำหรับผู้ชมที่อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการกระทำของตนเองอีกทอดหนึ่ง (Prommikaabut, 1991) และจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับซีรีส์เรื่อง Remembrance of Things Past เช่น การวิเคราะห์สาเหตุที่ซีรีส์เป็นที่นิยมอย่างมากผ่านมุมมองการรับรู้อารมณ์ของผู้ชม (Nie, 2022) การสร้างภาพลักษณ์ผู้หญิงในซีรีส์ ผ่านมุมมองวัฒนธรรมท้องถิ่น (Wang and Ma, 2022) การศึกษาศรีนิยมนในเมืองหลวงของประเทศไทยในปัจจุบัน ผ่านกรณีศึกษาซีรีส์ Remembrance of Things Past (Yan, 2023) โดยส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์สาเหตุการเป็นที่นิยม ภาพลักษณ์ของผู้หญิง และสตรีนิยม และงานวิจัยที่มีการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากซีรีส์หรือภาพยนตร์ เช่น Tunintaraaj (2020) ศึกษาภาพสะท้อนปัญหาสังคมผ่านภาพยนตร์ของบงจุนโฮ Engchuan & Numtong (2022) ศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์เซี่ยงหนี่วเซียวเซียว และ Kiranawat & Chermanchonlamark (2023) ศึกษาภาพสะท้อนปัญหาสังคมผ่านซีรีส์เรื่อง Black Mirror ต่างเป็นการศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่แตกต่างในหลากหลายมิติ ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงยังไม่สามารถตอบคำถามวิจัยได้ว่าสังคมจีนที่กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวต้องเผชิญเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากสื่อ และสนใจศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนผ่านซีรีส์เรื่อง Remembrance of Things Past ซึ่งถือเป็นความน่าสนใจของซีรีส์เรื่องนี้ที่ได้ถ่ายทอดความเป็นจริงของสภาพสังคมผ่านตัวละคร จากความน่าสนใจหลายประการและช่องว่างทางการวิจัยที่พบ จึงทำให้สนใจศึกษาภาพสะท้อนสังคมผ่านตัวละครที่เป็นกลุ่มคน “เป่ย์เฟี้ยว” ในซีรีส์เรื่องดังกล่าวซึ่งสร้างภายใต้แนวคิดการสะท้อนให้เห็นปัญหาที่แท้จริง แสดงถึงความกดดันและอารมณ์ที่วัยรุ่นยุคนี้ต้องเผชิญ แสดงถึงปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว คู่รัก และมิตรภาพ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับสังคมจีนที่กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวเผชิญและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจสังคมจีนในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การศึกษา (Research Objectives)

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมจีนผ่านกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว จากซีรีส์จีนเรื่อง Remembrance of Things Past และเพื่อให้เข้าใจสภาพสังคมจีนในยุคปัจจุบัน

วิธีการศึกษา (Research Methods)

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมจากกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวที่ปรากฏในซีรีส์

1. ขอบเขตและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

กำหนดการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนจากกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวในซีรีส์เรื่อง Remembrance of Things Past ซึ่งเผยแพร่ในปี ค.ศ. 2021 รวม 12 ตอน ผ่านช่องทางยูทูป (Youtube) เนื่องจากเป็นซีรีส์ที่สะท้อนการใช้ชีวิตในเมืองหลวงและปัญหาทางสังคมจีนในยุคปัจจุบัน และเป็นช่องทางที่ง่ายต่อการเข้าถึง

โดยศึกษาภาพสะท้อนจากบทสนทนาของตัวละครหญิง 4 ตัวละครหลัก ได้แก่ เจียวซีเจิน (乔夕辰) จี๋หนานจยา (纪南嘉) สวี๋เหยียน (许言) และหูจิงจิง (胡晶晶) ซึ่งทั้งสี่ตัวละครมีเงื่อนไขร่วมกัน คือ การเป็นกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว เนื่องจากซีรีส์เรื่องดังกล่าวเป็นการสร้างผ่านแนวคิดกลุ่มคน "เป่ย์เฟี้ยว" และมีจุดเริ่มต้นเป็นเรื่องราวการเติบโตของผู้หญิงและมีมิตรภาพระหว่างผู้หญิง โดยมีโครงเรื่อง องค์ประกอบด้านฉากและเหตุการณ์เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และไม่นำเสนอประเด็นเรื่องภาษาของภาพยนตร์มุมมองของผู้จัดทำมาเป็นขอบเขตการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยนี้ใช้แบบบันทึกภาพสะท้อนสังคมเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ได้แก่ ตอน ตัวละคร บทสนทนา ฉากและเหตุการณ์ โดยเป็นการบันทึกข้อมูลแบบยัดหย่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการผ่าน 2 กระบวนการหลัก ได้แก่ (1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากซีรีส์ทั้ง 12 ตอนผ่านช่องทางยูทูป โดยใช้วิธีการแบบสังเกต หาบทสนทนาสำคัญที่สะท้อนสังคม และบันทึกภาพสะท้อนสังคมในแบบบันทึกข้อมูล ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดในแบบบันทึกภาพสะท้อนสังคม (2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากข่าวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

บทความวิจัยฉบับนี้วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจีนจากตัวละครกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว ผ่านแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว และภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในซีรีส์ ภาพยนตร์ และวรรณกรรม โดยได้สังเคราะห์ภาพสะท้อน และประมวลผลตามวัตถุประสงค์รวมถึงนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis)

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว หมายถึง กลุ่มคนต่างเมืองที่เข้าไปอาศัยหรือทำงานในเมืองปักกิ่ง โดยกลุ่มคนเหล่านี้ไม่มีบ้านและสำมะโนประชากรเป็นชาวเมืองปักกิ่ง

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้ (1) ถ่ายทอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทยโดยอ้างอิงเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดาริน ด้วยอักขรวิธีไทยของคณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทย ในเอกสารภาษาจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 และ (2) เขียนตัวอักษรจีนกำกับกับการถ่ายทอดเสียงเฉพาะครั้งแรกที่ปรากฏ หลังการนั้นจะใช้ข้อความภาษาไทยในการถ่ายทอดเสียง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

คณะผู้วิจัยอาศัยแนวคิดเป็นกรอบในการศึกษา 2 แนวคิด ได้แก่ กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว และภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏผ่านซีรีส์ ภาพยนตร์ และวรรณกรรม รายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว

"เป่ย์เฟี้ยว" เป็นคำที่รู้จักกันโดยทั่วไปในประเทศจีน Zhang (2008) กล่าวว่าเป่ย์เฟี้ยวเป็นคำที่เกิดขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ 1980 ในช่วงแรกหมายถึงกลุ่มคนต่างถิ่นที่เข้าไปทำงานเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรมและการแสดงที่ปักกิ่ง โดย Chen (2008) กล่าวว่าเนื่องจากจำนวนคนต่างถิ่นที่ย้ายเข้าไปในปักกิ่งค่อย ๆ เพิ่มขึ้น กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวจึงหมายถึงกลุ่มคนที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ซึ่ง Su (2018) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและการพัฒนาของเศรษฐกิจ ทำให้กลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวค่อย ๆ กลายเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก และนักศึกษามหาวิทยาลัย “เป่ย์เพี่ยวที่เกิดในช่วงปี ค.ศ. 1990” แตกต่างจากกลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวในช่วงแรก บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยที่เป็น “เป่ย์เพี่ยวที่เกิดในช่วงปี ค.ศ. 1990” มีการศึกษาสูง และมีความต้องการด้านคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น ซึ่งพจนานุกรมจีน 《现代汉语》 ได้อธิบายความหมาย ของคำว่าเป่ย์เพี่ยวว่า เป่ย์เพี่ยว หมายถึง คนจากต่างถิ่นทั่วประเทศที่มาทำงานในปักกิ่ง และแสวงหาการพัฒนา แต่ไม่มีทะเบียนบ้านในปักกิ่ง ส่วนใหญ่เป็นคนวัยหนุ่มสาว และโดยทั่วไปแล้วไม่มีงานที่มั่นคงและไม่มีที่พักอาศัยถาวร (Institute of Linguistics, 2021)

ทั้งนี้ เกี่ยวกับการแปลความหมายตรงตัวของคำว่า “เป่ย์เพี่ยว” CRI Online (2013) ได้ให้คำอธิบายความหมายว่า “เป่ย์” แปลว่าเหนือ ในที่นี้หมายถึงกรุงปักกิ่งซึ่งมีชื่อภาษาจีนว่าเป่ย์จิง (北京) ส่วนคำว่า “เพี่ยว” แปลว่าลอยตัว ซึ่งกลุ่มคนเป่ย์เพี่ยว หมายถึง กลุ่มคนที่ไม่มียุติบัตรบ้านและไม่มีบ้านในกรุงปักกิ่ง แต่ทำงานที่กรุงปักกิ่ง บางคนมีการศึกษาสูง มีรายได้ดี แต่บางคนเรียนหนังสือไม่สูงมาก มีรายได้น้อยหรือเป็นกลุ่มคนใช้แรงงานหรือเกษตรกร โดยที่ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง ต้องเช่าบ้านและย้ายบ้านบ่อย เหมือนลอยตัวในกรุงปักกิ่ง สำหรับกลุ่มคนที่มีรายได้ไม่มากในบ้านเกิดและอยากหางานทำที่กรุงปักกิ่งเพื่อให้มีรายได้มากขึ้น เมื่อเก็บเงินพอสมควรแล้วก็จะกลับบ้านเกิด ในขณะที่กลุ่มคนที่จบการศึกษาระดับสูงจะไม่อยากกลับบ้านเกิด เช่น กลุ่มคนที่ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) อินเทอร์เน็ต การค้าระหว่างประเทศ หรือนักแสดง กลุ่มคนเหล่านี้จึงพยายามหาทางดินรนอยู่ในกรุงปักกิ่งต่อไป แม้ว่าการอยู่ในกรุงปักกิ่งจะต้องเช่าบ้านขนาดเล็ก มีพื้นที่จำกัดตามชนเมือง เงินเดือนไม่มากนัก และต้องอยู่ห่างไกลจากพ่อแม่ แต่ก็มีโอกาสมากกว่าเมืองเล็ก โดยหวังว่าสักวันหนึ่งอาจจะได้งานที่ดี ตำแหน่งและหน้าที่การงานที่สูงขึ้น กลุ่มคนเหล่านี้จึงยอมอดทนต่อความยากลำบากทุกอย่าง ซึ่งคำว่ากลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวไม่ได้เป็นเพียงคำศัพท์หรือหมายถึงคนกลุ่มเดียว แต่ได้กลายเป็นปรากฏการณ์ในสังคมจีนปัจจุบันแล้ว และนอกจากกรุงปักกิ่งแล้วในเมืองใหญ่ต่างมีปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น เช่น เซี่ยงไฮ้ กวางโจว และจากการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวที่เป็นวัยรุ่นในปี ค.ศ. 2019 Li (2019) พบว่ากลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวที่เป็นวัยรุ่นบางส่วนเลือกที่จะย้ายออกจากกรุงปักกิ่งเนื่องด้วยค่าครองชีพสูง สภาพแวดล้อมไม่ดี โอกาสในการก้าวหน้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง และในยุคสังคมปัจจุบัน ความต้องการที่จะออกจากปักกิ่งของกลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวที่เป็นวัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากนโยบายและปัจจัยภายนอกในระดับหนึ่งเช่นกัน

กล่าวได้ว่ากลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวปรากฏขึ้นตั้งแต่สมัยปลายทศวรรษ 1980 โดยเกิดจากอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และโอกาสในการพัฒนาส่งผลให้กลุ่มคนเป่ย์เพี่ยวเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น ระดับการศึกษาของกลุ่มคนเป่ย์เพี่ยว แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นฐานกลับบ้านเกิด ดังนั้นบทความวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยจึงนำข้อมูลข้างต้นมาเป็นแนวคิดสำคัญในการวิเคราะห์และศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนผ่านกลุ่มคนเป่ย์เพี่ยว

2. ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏผ่านซีรีส์ ภาพยนตร์ และวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าซีรีส์ ภาพยนตร์ และวรรณกรรมสามารถสะท้อนสังคมได้ ดังนี้

2.1 ภาพสะท้อนผ่านซีรีส์และภาพยนตร์ Tunintaraarj (2020) พบว่าภาพสะท้อนปัญหาสังคมของมนุษย์แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ จากการศึกษาภาพสะท้อนปัญหาสังคมผ่านภาพยนตร์ของบงจุนโฮ นักวิจัยได้กล่าวว่าปัญหาสังคมหมายถึงเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่บุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมบางกลุ่มไม่สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ Engchuan & Numtong (2022) ศึกษาเรื่องการสะท้อนปัญหาสังคมผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์เซี่ยงหนี่วเซี่ยวเซี่ยว พบว่าเรื่องดังกล่าวได้เผยเรื่องราวที่ตัวละครต้องเผชิญในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของจีนในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างจีนยุคที่มีวัฒนธรรมแบบเก่าสู่วัฒนธรรมแบบใหม่ (พ.ศ. 2455-2492) และ Kiranawat & Chermanchonlamark (2023) พบภาพสะท้อนปัญหาสังคม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ จากการศึกษาซีรีส์ Black Mirror และงานสร้างสรรค์ภาพยนตร์ “The Writer” ผ่านการวิเคราะห์ตัวบท แนวคิดเรื่องภาพยนตร์กับการสะท้อนสังคม โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ภาษาภาพยนตร์ และสัญลักษณ์

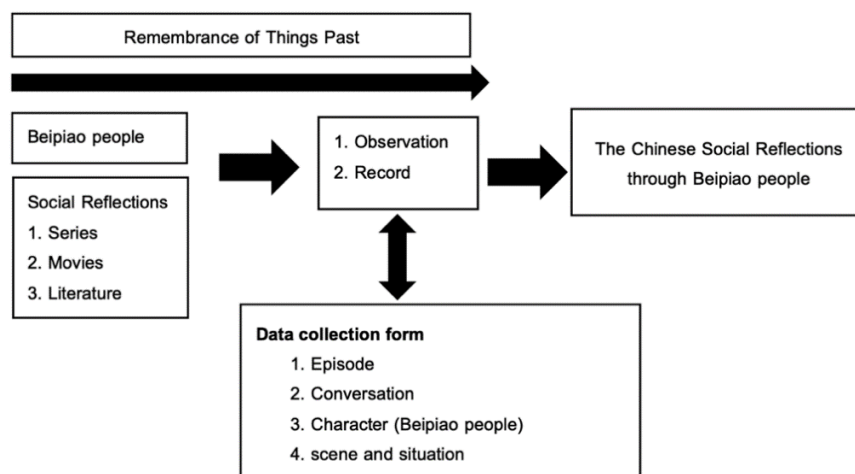
2.2 ภาพสะท้อนสังคมผ่านวรรณกรรม การศึกษาภาพสะท้อนสังคมผ่านวรรณกรรม ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้น และประชุมนิทาน Park (2006) ศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี ทำให้เห็นวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อของคนเกาหลี ซึ่งผลการศึกษาพบว่านิทานพื้นบ้านได้สะท้อนภาพต่าง ๆ ของสังคมเกาหลีในสมัยโบราณ

โดยเฉพาะชนชั้นสามัญได้เป็นอย่างดี และมีหลายสิ่งที่ยังคงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลีในยุคปัจจุบัน Qin (2018) ศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากเรื่องสั้นพบว่า ภาพสะท้อนที่ปรากฏแสดงให้เห็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคมในระดับครอบครัวและชุมชน ด้านคุณธรรม และด้านความเชื่อและประเพณี ซึ่งการวิเคราะห์ภาพสะท้อนคือการศึกษาพฤติกรรม นิสัย ทัศนคติ วิถีชีวิตของตัวละคร ลักษณะสังคมที่ตัวละครอาศัย และองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรมสามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงทางสังคมได้ และ Duangmala et al. (2024) ซึ่งศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนในประจักษ์นิทานโชวเลินจี้ 《搜神记》 ทำให้เห็นสภาพสังคมจีน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อ ด้านพิธีกรรม ด้านคุณธรรม ด้านศาสนา ปรัชญา ด้านการเมือง การปกครอง กฎเกณฑ์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับเทพ และคนกับสัตว์ ด้านการแพทย์ การรักษาโรคโดยแพทย์แผนจีน ด้านการสร้างความแตกต่างโดยใช้สัญญาณ และด้านวัฒนธรรม รวมถึงได้ข้อค้นพบในมุมมองของผู้ประพันธ์ที่ต้องการนำเสนอในมุมมองความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพ ภูตผี ปีศาจ และพิธีกรรมของสังคมในยุคนั้น

กล่าวได้ว่าซีรีส์ ภาพยนตร์ และวรรณกรรม เป็นสื่อกลางที่สามารถถ่ายทอด บอกเล่าเรื่องราวในสังคม สะท้อนความเป็นอยู่ แนวคิด ความเชื่อในยุคสมัยต่าง ๆ ได้ ซึ่งข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นภาพสะท้อนหลากหลายด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม สภาวะแวดล้อม วิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด ความเชื่อ ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ของคนในสังคม คุณธรรม พิธีกรรม ศาสนา ปรัชญา การรักษาโรค และวัฒนธรรม ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลมาเป็นฐานและกรอบมุมมองการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมในงานวิจัยฉบับนี้

แม้ว่างานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นภาพสะท้อนทางสังคมที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาดังกล่าว ยังไม่สามารถตอบคำถามวิจัยได้ว่าสังคมจีนที่กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวซึ่งเป็นตัวแทนของคนชายขอบในปักกิ่งต้องเผชิญเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงได้นำแนวคิด มุมมองการวิเคราะห์ภาพสะท้อนดังกล่าวมาเป็นฐานในการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจีน โดยศึกษาผ่านกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวเพื่อให้เข้าใจสภาพสังคมจีนในปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

Figure 1 Conceptual Framework

(Source: Rojanawanichkij, Soontornthamnit, & Cheewawiphas, 2024)

ผลการศึกษา (Research Results)

จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนผ่านซีรีส์จีนเรื่อง Remembrance of Things Past ผลการวิเคราะห์ได้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมจีนของกลุ่มคน “เป่ย์เฟี้ยว” 8 ด้าน ดังนี้

1. การต่อสู้ดิ้นรนทำงานในเมืองหลวงเพื่อมีชีวิตที่ดี

การต่อสู้ดิ้นรนทำงานในเมืองหลวงเพื่อมีชีวิตที่ดี เป็นภาพสะท้อนที่เห็นได้จากตัวละครหลักทั้ง 4 ที่มีจุดร่วมเดียวกัน คือ การเดินทางออกจากบ้านเกิดเพื่อหางานทำในเมืองปักกิ่งด้วยความหวัง เพื่อประกอบอาชีพที่ดี มีชีวิตที่ดีขึ้น มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จึงยอมต่อสู้และดิ้นรน ซึ่งเหตุการณ์ในซีรีส์ได้ถ่ายทอดให้เห็นภาพสะท้อนดังกล่าวผ่านการใช้ชีวิตของตัวละครทั้งในมิติของการเดินทางและที่พักอาศัย รายละเอียดดังนี้

1.1 การเดินทาง

ในประเด็นเรื่องการเดินทาง ภาพสะท้อนแสดงให้เห็นการต่อสู้ดิ้นรนของตัวละครผ่าน 2 สถานการณ์หลัก ได้แก่ (1) การเดินทางในเมืองหลวงที่มีความแออัด (ดังตัวอย่างที่ 1-2) และ (2) การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่มีราคาสูงและประหยัด (ดังตัวอย่างที่ 3)

ตัวอย่างที่ 1 เจียวซีเงินเดินทางไปทำงานด้วยรถไฟใต้ดินที่มีความแออัด

乔夕辰: 那早晚高峰, 手机我掏都掏不出来。

เจียวซีเงิน : ในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนเช้าและเย็นนั้น แม้แต่โทรศัพท์มือถือฉันยังล้วงออกมาไม่ได้เลย

(Remembrance of Things Past, Episode 4)

ตัวอย่างที่ 2 เจียวซีเงินเดินทางไปทำงานด้วยรถไฟใต้ดินที่มีความแออัดและต้องรอนาน

乔夕辰: 我提前了四十分钟出门都不行, 光进那地铁站就进了快一个小时, 人潮汹涌的。

เจียวซีเงิน : แม้ว่าฉันจะออกจากบ้านก่อนเวลาสี่สิบนาทีแล้วก็ไม่โอเคเลย แค่เข้าไปสถานีรถไฟใต้ดินนั้นก็เกือบจะหนึ่งชั่วโมงแล้ว ผู้คนมหาศาลเลย

(Remembrance of Things Past, Episode 4)

ตัวอย่างที่ 3 สี่ว์เหยียนกล่าวถึงการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่มีราคาสูงและประหยัด

许言: 你上班下班都坐公交, 而且是吃家里的, 你又不花什么钱, 一个月两千够了吧。

สี่ว์เหยียน : นายช่างาน เลิกงานก็นั่งแท็กซี่ แล้วก็กินข้าวบ้าน นายไม่ต้องใช้เงินจ่ายอะไรเลย เดือนหนึ่งสองพันหยวนก็พอแล้วสินะ

(Remembrance of Things Past, Episode 9)

จากตัวอย่างข้างต้น ตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2 ซึ่งเป็นบทพูดของเจียวซีเงินแสดงให้เห็นถึงภาพเหตุการณ์ความแออัดของการเดินทางในเมืองหลวง ซึ่งมีความแออัดจนแทบไม่สามารถหยิบโทรศัพท์มือถือออกจากกระเป๋าได้ และมีความแออัดของประชากรที่ใช้ระบบขนส่งสาธารณะจึงทำให้ใช้เวลาในการเดินทางนาน เนื่องจากต้องรอคิวขึ้นตั้งแต่ทางเข้าสถานีรถไฟใต้ดิน ส่วนตัวอย่างที่ 3 ซึ่งเป็นบทพูดที่สี่ว์เหยียนพูดกับเสิ่นจื่อซาง (沈子畅)² สะท้อนให้เห็นภาพสังคมว่าการเลือกเดินทางด้วยรถประจำทางที่เป็นระบบขนส่งสาธารณะมีราคาถูก และสามารถประหยัดเงินค่าใช้จ่ายได้ กล่าวได้ว่าตัวละครมีการเลือกใช้รูปแบบการคมนาคมที่ประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งซีรีส์สะท้อนภาพการใช้ชีวิตในเมืองหลวงที่มีผู้คนแออัดส่งผลให้การจราจรหนาแน่น ตัวละครหลักเลือกใช้รถสาธารณะมากกว่ารถส่วนตัว และถึงแม้จะมีรถไฟใต้ดินที่สามารถอำนวยความสะดวกและสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาจราจรติดได้ แต่ตัวละครยังต้องเจอกับความแออัดที่เต็มไปด้วยผู้คนบนรถไฟใต้ดิน

² เสิ่นจื่อซางคือชื่อคนรักของสี่ว์เหยียน

1.2 ที่พักอาศัย

ในประเด็นที่พักอาศัยที่แสดงให้เห็นการต่อสู้ของคนเป่ย์เฟี้ยว เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นผ่านการเลือกที่พักอาศัยซึ่งอยู่ห่างไกลจากที่ทำงานของตัวละครหลัก ซึ่งเห็นได้จากตัวละครเฉียวซีเงินที่ตัดสินใจเลือกเช่าบ้านไกลจากที่ทำงาน และต้องใช้เวลาเดินทางไปทำงานนาน แต่ตัวละครได้ตัดสินใจเลือกที่พักซึ่งอยู่ไกลจากที่ทำงาน เนื่องด้วยราคาถูก ซึ่งเห็นได้จากตัวอย่างที่ 4

ตัวอย่างที่ 4 บทสนทนาของเฉียวซีเงินกับนายหน้าหาบ้าน

中介: 你这个预算真是不太好找。

乔夕晨: 说实话我挺喜欢的, 卧室我也特别喜欢的, 就离我公司真的太远了。

นายหน้าหาบ้าน: งบประมาณที่คุณตั้งไว้ หายากจริง ๆ

เฉียวซีเงิน: พูดยจริง ๆ ฉันชอบมาก ห้องนอนฉันชอบมากเลย เพียงแค่ติดตรงที่ไกลจากบริษัทฉันเกินไป

(Remembrance of Things Past, Episode 4)

ตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าเฉียวซีเงินมีข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่าย จึงกำหนดงบประมาณราคาค่าเช่าบ้านที่สามารถจ่ายได้ และเมื่อมีที่พักที่ราคาเหมาะสมกับกำลังการจ่ายกลับเป็นที่พักที่อยู่ไกลจากที่ทำงาน ซึ่งในที่สุดเฉียวซีเงินเลือกที่พักที่อยู่ไกลจากที่ทำงานและราคาไม่สูง ส่งผลให้การเดินทางไปทำงานลำบากมากยิ่งขึ้น

กลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวในปักกิ่งต้องต่อสู้และดิ้นรนในหลายมิติ ทั้งการเดินทางและที่อยู่อาศัย มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยง และส่งผลต่อการใช้ชีวิตของตัวละครเป็นอย่างมาก แม้ตัวละครต้องฝ่าฟันกับฝูงชนที่ขึ้นรถไฟใต้ดินตั้งแต่เช้าเพื่อไปทำงาน และต้องเบียดเสียดกับผู้คนบนรถไฟใต้ดินเป็นอย่างมาก แต่ตัวละครก็เลือกฝ่าฟัน เลือกเผชิญกับชีวิตเช่นนั้นเพื่อประหยัดค่าเดินทาง ซึ่งตัวละครเฉียวซีเงินเป็นตัวละครหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการต่อสู้ ดิ้นรนของการใช้ชีวิตในฐานะคนเป่ย์เฟี้ยว แต่ยังคงยืนหยัดและมีความหวังที่จะต่อสู้อยู่ในเมืองปักกิ่งต่อไป จึงอาจกล่าวได้ว่าสำหรับกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวแล้ว การใช้ชีวิตในเมืองหลวงมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ต้องยอมรับ ในขณะที่คนเป่ย์เฟี้ยวมีโอกาสได้พัฒนาตนเอง และเลือกชีวิตในแบบที่ตนเองต้องการ แต่ก็ต้องเผชิญกับความท้าทายในการจัดการชีวิตของตนเอง ทั้งการเลือกที่อยู่อาศัย การวางแผนและจัดการเวลาในการเดินทาง

2. การแข่งขันในการทำงาน

ซีรี่ย์ได้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมจีนมีการแข่งขันในที่ทำงานสูง ทำให้คนในองค์กรมีความกดดันในการทำงาน เกิดการแก่งแย่งตำแหน่ง หักหลัง และใส่ร้ายป้ายสีกัน เพื่อให้อีกฝ่ายเสียชื่อเสียง และเพื่อผลักดันให้ตนเองได้รับโอกาสในการเข้าสู่ตำแหน่งงานที่สูงขึ้น ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปภาพสะท้อนเรื่องการแข่งขันในที่ทำงานเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การแก่งแย่งและใส่ร้ายป้ายสีกันในการทำงาน (ดังตัวอย่างที่ 5) และ (2) ความกดดันในการทำงาน (ดังตัวอย่างที่ 6-7) รายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 5 เฉียวซีเงินถูกเพื่อนร่วมงานใส่ร้ายป้ายสี

乔夕晨: 我真的没有去过洗手间, 报价单不是我弄丢的, 我开会的时候, 我还拿着呢。那会儿麦卓卓在这儿, 然后你在这儿, 然后我还把报价单拿出来, 然后放到你们俩面前。

เฉียวซีเงิน: ฉันไม่ได้ไปห้องน้ำจริง ๆ ฉันไม่ได้ทำใบเสนอราคาหาย ตอนที่ประชุมฉันยังถืออยู่เลย ตอนนั้นไม่จั่วจั่ว³นี่ตรงนี้ แล้วคุณก็อยู่ตรงนี้ จากนั้นฉันยังหยิบใบเสนอราคาออกมาแล้ววางไว้หน้าคุณทั้งสองคน

(Remembrance of Things Past, Episode 2)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นบทพูดที่เฉียวซีเงินพยายามอธิบาย และแสดงความบริสุทธิ์ใจให้หัวหน้าฟังว่าตนเองไม่ได้เป็นคนทำใบเสนอราคาของบริษัทหาย และในช่วงประชุมใบเสนอราคายังอยู่กับตน เนื่องด้วยเฉียวซีเงินถูกเพื่อนร่วมงานในทีมเดียวกันใส่

³ ไม่จั่วจั่วคือชื่อเพื่อนร่วมงานของเฉียวซีเงิน

รายงานว่าเจียวซีเงินทำใบเสนอราคาหายในวันนำเสนองาน จึงทำให้คู่แข่งรู้ข้อมูลและชนะการเสนอราคา สร้างความเสียหายให้กับบริษัท ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่จู้จู้ทำหาย หลังจากนั้นจึงขโมยใบราคาของเจียวซีเงินไป และบอกว่าตนเองไม่ได้ทำหาย ดังนั้นบทสนทนาและภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏจึงแสดงให้เห็นถึงการแก่งแย่งและใส่ร้ายป้ายสีกันในที่ทำงานภายใต้ความกดดันของสังคมการทำงานที่กลุ่มคนเปี้ยวต้องเจอ

ตัวอย่างที่ 6 ความกดดันในการทำงานจนนอนไม่หลับของเจียวซีเงิน

乔夕晨: 睡不着, 又不是有精神病, 我睡不着。

同事: 乔, 这是你早上第二杯了吧, 你昨晚又没睡啊。

เจียวซีเงิน: นอนไม่หลับ แล้วก็ได้เป็นโรคจิตนะ ฉันนอนไม่หลับ

เพื่อนร่วมงาน: เจียว นี่แก้วที่สองของเช้าวันนี้แล้วละสิ เมื่อคืนไม่ได้นอนอีกแล้วหรอ

(Remembrance of Things Past, Episode 6)

ตัวอย่างที่ 7 ความกดดันในการทำงานจนไม่สามารถนำเสนองานได้ของเจียวซีเงิน

乔夕晨: 你是简总, 我跟你不一样, 我毕了业我就来易安了, 我好不容易得到这个机会。

简总: 输了就输了, 没什么。

เจียวซีเงิน: คุณคือหัวหน้าเจียน ฉันไม่เหมือนกับคุณ ฉันเรียนจบแล้วก็มาทำงานที่บริษัทอื่นเลย ไม่ง่ายเลยที่ฉันจะได้รับโอกาสนี้

หัวหน้าเจียน: แพ้ก็แพ้ไปสิ ไม่เห็นเป็นไร

(Remembrance of Things Past, Episode 6)

ตัวอย่างที่ 6-7 ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความกดดันในการทำงานของเจียวซีเงิน ซึ่งทำให้นอนไม่หลับ และไม่สามารถนำเสนองานที่ตนรับผิดชอบได้ กล่าวคือ คืนวันก่อนนำเสนองาน เจียวซีเงินรู้สึกกระสับกระส่ายและนอนไม่หลับ และวันนำเสนองานเจียวซีเงินดื่มกาแฟถึง 2 แก้ว จึงทำให้เพื่อนร่วมงานทักหลังจากที่เห็นว่าเจียวซีเงินดื่มกาแฟเป็นจำนวนมาก และในวันนำเสนองานเจียวซีเงินรู้สึกกดดันจนไม่สามารถนำเสนองานในห้องประชุมของบริษัทได้ โดยบทสนทนาได้แสดงให้เห็นว่าการที่เจียวซีเงินได้รับโอกาสให้นำเสนองานไม่ใช่เรื่องง่าย จนทำให้เกิดความรู้สึกกดดัน

ทั้งนี้ภาพสะท้อนการแข่งขันในการทำงานได้แสดงให้เห็นความท้าทายและโอกาสของการทำงานในปักกิ่งที่กลุ่มคนเปี้ยวต้องเผชิญ กล่าวคือ ในขณะที่ปักกิ่งเป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจีน แต่กลุ่มคนที่เข้าไปใช้ชีวิตและทำงานในปักกิ่งต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง ทุกคนต่างรู้สึกกดดันในการทำงานและต้องคอยพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมายและความคาดหวังของนายจ้าง ซึ่งความกดดันดังกล่าวส่งผลเสียต่อสุขภาพด้วยเช่นกัน

ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้ผู้ที่ทำงานในปักกิ่งคือผู้ที่มีการศึกษาสูง มีทักษะที่หลากหลายและมีความเฉพาะทาง แต่ยังคงมีกลุ่มคนที่ต้องต่อสู้กับการแข่งขันและเต็มไปด้วยความรู้สึกกดดันในการทำงาน เนื่องจากการได้โอกาสและก้าวหน้าทางอาชีพไม่ใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้จากผลจากการสำรวจเกี่ยวกับความกดดันของคนจีนรุ่นใหม่ คณะผู้วิจัยพบว่าคนรุ่นใหม่ในเมืองหลวงรู้สึกกดดันท่ามกลางสังคมที่มีการแข่งขันสูงถึง 85.32% (MGR Online, 2024) ซึ่งเป็นการยืนยันว่าภาพสะท้อนที่ปรากฏนี้เป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่ในประเทศจีนกำลังเผชิญ

3. การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง

ในบริบทของสังคมการทำงาน ตัวละครในซีรีส์ได้แสดงให้เห็นถึงการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง กล่าวคือ หลังจากที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานสำเร็จแล้วตามที่ได้รับมอบหมาย และคาดหวังว่าจะได้รับการยอมรับจากนายจ้าง แต่นายจ้างกลับแจ้งให้หญิงจิงยื่นใบลาออก โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ ซึ่งเห็นได้จากตัวอย่างที่ 8 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 8 หูจิงจิงสอบถามนายจ้างเกี่ยวกับเหตุผลของการถูกไล่ออก

胡晶晶: 刘经理, 我觉得公司如果要辞退我的话, 也应该有个说法, 有个理由吧, 是什么标准要辞退我呢?

หูจิงจิง : ผู้จัดการหลิว ฉันว่าถ้าบริษัทจะให้ฉันออกจากงาน ก็ควรจะมีการอธิบายสักหน่อย มีเหตุผลสักหน่อย ใช้เกณฑ์อะไรถึงไล่ฉันออกหรอ

(Remembrance of Things Past, Episode 1)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหูจิงจิงไม่ได้รับการอธิบายว่าเหตุใดจึงถูกไล่ออก จากการวิเคราะห์ คณะผู้วิจัยสรุปการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การไล่ออกโดยไม่แจ้งเหตุผลที่ชัดเจน กล่าวคือ หูจิงจิงถูกไล่ออกโดยที่นายจ้างไม่แจ้งเหตุผลหรือสาเหตุให้ทราบ สุดท้ายหลังจากที่หูจิงจิงถาม ผู้จัดการกลับไม่ได้แจ้งสาเหตุที่เหมาะสม โดยแจ้งว่าเป็นเพราะประสิทธิภาพในการทำงานไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หูจิงจิงมักเลิกงานตรงเวลา ในขณะที่เพื่อนร่วมงานทำงานล่วงเวลา ซึ่งในความเป็นจริงแม้หูจิงจิงจะเลิกงานตรงเวลา แต่นั่นเป็นเพราะหูจิงจิงทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อยแล้ว (2) การทำให้พนักงานไม่ได้รับสิทธิตามที่กฎหมายแรงงานคุ้มครอง กล่าวคือ นายจ้างให้หูจิงจิงยื่นใบลาออกเอง เพื่อให้ทางบริษัทไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้ เนื่องจากประเทศจีนมีกฎหมายแรงงานที่คุ้มครองสิทธิของพนักงาน เช่น การได้รับค่าชดเชยตามกฎหมายเมื่อถูกไล่ออก และการได้รับแจ้งล่วงหน้าก่อนการปลดพนักงาน ดังนั้น 2 ประเด็นข้างต้นจึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการถูกเอารัดเอาเปรียบ และความไม่ยุติธรรมที่ตัวละครต้องเผชิญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตพนักงานทั้งในด้านการเงินและจิตใจ และความกดดันรอบด้านดังกล่าวได้ทำให้หูจิงจิงตัดสินใจเลือกจบชีวิตลง

4. ค่านิยมเรื่องการมีครอบครัว

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องการมีครอบครัวในสังคมจีน สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวมีความคิดที่แตกต่างกับแนวคิดดั้งเดิม ซึ่งผู้หญิงที่เป็นกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวแสดงให้เห็นค่านิยมเรื่องการมีครอบครัวที่เชื่อมโยงกับหลายมิติ เช่น ความพร้อม ความเหงา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยตัวละครหลัก ได้แก่ จี๋หนานจยา สวี๋เหยียน และเจียนซีเจิน ได้สะท้อนให้เห็นมุมมองในประเด็นนี้ผ่านภูมิหลังที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.1 ตัวละครที่มีความพร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สิน

ตัวละครจี๋หนานจยาเป็นตัวละครที่มีความพร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สินแต่ไม่มีคู่ครอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมีความพร้อมทางด้านการงานและการเงิน และต้องการหาคู่ อย่างไรก็ตามการหาคู่ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับตัวละครจี๋หนานจยาดังตัวอย่างที่ 9

ตัวอย่างที่ 9 บทสนทนาของจี๋หนานจยากับแม่เรื่องการหาคู่

纪南嘉妈妈: 你弟妹她也没说错呀。三十大了马上就奔四十了到现在连个男朋友都没有, 你挣再多的钱, 有什么用呢, 那不到后来还是得给轩轩呀。

纪南嘉: 我呀, 我不爱老跟你吵这个事, 我真的我都吵累了, 我说没我说我不找了吗? 我没说吧。我这不是在找的吗? 我找不着嘛。

แม่ของจี๋หนานจยา : น้องสะใภ้แกก็พูดถูกนะ สามสิบกว่าจะสี่สิบแล้วตอนนี้แม่แต่แฟนก็ยังไม่มี ถึงแกจะหาเงินได้เยอะกว่านี้ แล้วจะมีประโยชน์อะไรล่ะ สุดท้ายก็ต้องเอามาให้เขวียนเขวียน⁴

จี๋หนานจยา : หนูอะ หนูไม่อยากทะเลาะกับแม่เรื่องนี้แล้ว ทะเลาะจนเหนื่อยแล้วจริง ๆ หนูพูดหรือว่า หนูไม่หา หนูไม่ได้พูดนะ ไม่ใช่ว่าหนูกำลังหาอยู่หรอ หนูหาไม่ได้อะ

(Remembrance of Things Past, Episode 2)

⁴ เขวียนเขวียนคือชื่อหลานของจี๋หนานจยา

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแม่ของจี้หนานจยาเห็นว่าลูกสาวของตนเองถึงวัยที่ควรมีคู่แล้ว ซึ่งจี้หนานจยาไม่ได้คัดค้านความคิดของแม่ และคิดว่าตนเองถึงวัยที่ควรมีคู่แล้วเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าตัวละครจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีเงิน มีบ้าน แต่การหาคู่ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับจี้หนานจยา ประกอบกับภาพเหตุการณ์เมื่อถึงเวลาเลิกงาน กลับบ้าน จี้หนานจยา ก็ยังคงต้องใช้ชีวิตที่ค่อนข้างเงียบเหงา เพียงลำพัง และเมื่อเจอปัญหาส่วนตัว จี้หนานจยา ก็ไม่มีคู่คิดช่วยแก้ปัญหา ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าตัวละครที่มีความพร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สินต้องเจอกับอุปสรรคเรื่องการหาคู่

4.2 ตัวละครที่ยังไม่พร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สิน

ตัวละครที่ยังไม่พร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สิน สะท้อนให้เห็นผ่านตัวละครสี่ว์เหยียนและเจียวซีเงิน ซึ่งทั้งสองตัวละครต่างมีคนรัก แต่หน้าที่การงานและการเงินทำให้การมีครอบครัวของทั้งสองเป็นเรื่องยาก ดังตัวอย่างที่ 10

ตัวอย่างที่ 10 สี่ว์เหยียนทะเลาะกับเสินจื่อซางเรื่องทรัพย์สิน

许言: 沈子畅你是不是骗我呢, 你说北京人怎么都那么多套房, 你别说那么多套房, 你怎么连一套房都没有。
沈子畅: 不是, 你得问我爸妈呀。再说北京人也不见得比外地人赚的更多。
สี่ว์เหยียน: เสินจื่อซาง นายหลอกฉันหรือเปล่าเนี่ย นายบอกว่าคนปักกิ่งก็มีบ้านหลายหลัง
นายอย่าพูดถึงบ้านหลายหลังเลย ทำไมแม่แต่บ้านสักหลังนายก็ไม่มีเลย
เสินจื่อซาง: ไม่ใช่ซะ เธอก็ต้องถามพ่อแม่ฉันก่อน จะว่าไปแล้วคนปักกิ่งก็ไม่ได้หาเงินได้เยอะกว่าคนต่างถิ่นสักหน่อย

(Remembrance of Things Past, Episode 9)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสี่ว์เหยียนให้ความสำคัญกับการมีบ้านเป็นทรัพย์สินของตนเอง และมองว่าคนปักกิ่งมีความพร้อม มีบ้านหลายหลัง เนื่องจากภูมิหลังของตัวละครสี่ว์เหยียนยังไม่พร้อมทางด้านทรัพย์สิน จึงให้ความสำคัญกับความพร้อมก่อนแต่งงาน แต่เนื่องจากฝ่ายชายไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อบ้าน และบ้านในปักกิ่งมีราคาสูงมาก ทำให้ในที่สุดความสัมพันธ์ของสี่ว์เหยียนกับเสินจื่อซางต้องจบลง

ตัวอย่างที่ 11 เจียวซีเงินพูดถึงการไม่แต่งงานของผู้หญิงที่อยู่ในเมืองปักกิ่ง

乔夕晨: 那北京二十七, 那不结婚的姑娘, 多的是呢。
เจียวซีเงิน: ผู้หญิงที่ปักกิ่ง อายุ 27 แล้วยังไม่แต่งงานนั้น เยอะแยะไป

(Remembrance of Things Past, Episode 11)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงอายุ 27 ปีและทำงานในเมืองหลวง แม้ว่าจะถึงวัยที่ควรแต่งงานแล้ว แต่มีผู้หญิงอีกจำนวนมากที่ยังไม่แต่งงานมีครอบครัว จึงถือเป็นเรื่องปกติที่ตัวละครเจียวซีเงินซึ่งทำงานอยู่ในเมืองหลวงท่ามกลางอุปสรรคและการฝ่าฟันยังไม่มีคู่ครองและยังไม่แต่งงาน ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าคนเป่ย์เหวบางคนไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการมีครอบครัวเท่ากับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทำให้ผู้หญิงที่แต่งงานช้ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 12 เจียวซีเงินเล่าจี้หนานจยาเรื่องการตัดสินใจคบทางไกลกับแฟนของตน

纪南嘉: 你就真要异地恋呀, 我告诉你异地恋很危险的。
乔夕晨: 异地恋就异地恋呗, 无所谓了感情这种事嘛随缘吧。恋不恋的。
纪南嘉: 那怎么着真要分呗。有多大的矛盾呀。我跟你说有啥问题, 你就找他一趟全能解决有什么不能说的聊呗。
乔夕晨: 找他, 跟他聊啥呀。你说这人多不尊重我。这么大的事情。连商量一下都不带商量的。我能拦着他我不让他去我是那种人吗? 对不对? 他现在

- 倒好他通知我，那我不乐意。他还说让我跟他去云南，我去了谁都不认识我去干啥呀。
- จีหนานจยา : เธอจะมีรักแบบอยู่คนละที่เธอ ฉันจะบอกเธอให้ละ รักแบบอยู่กันคนละที่มันเสี่ยงมากนะ
- เฉียวซีเจิน : คนละที่ก็คนละที่สิ ไม่เป็นไร เรื่องความรักก็ให้เป็นไปตามโชคชะตาเถอะ รักหรือไม่รักก็ช่าง
- จีหนานจยา : จั๊นเธอก็ต้องเลิกจริง ๆ แหละ มันขัดแย้งหลายอย่างนะ ฉันจะบอกเธอให้ว่ามีปัญหาอะไร ก็ไปอธิบายให้เขาฟังให้หมด มีอะไรก็พูดคุยกันจะได้แก้ปัญหาได้
- เฉียวซีเจิน : ให้ไปหาเขา จะคุยอะไรกับเขาละ เธอว่ามียี่เขาไม่ให้ความเคารพฉันเลย เรื่องใหญ่ขนาดนี้ แม้แต่ปรีกษาสักนิดก็ไม่ปรีกษาเลย ให้ฉันรั้งเขาไว้ ไม่ให้เขาไป ฉันเป็นคนแบบนั้นหรือ ไซ่โหม ตอนนีเขามายบอกฉันแล้ว แต่ฉันไม่ยินดียี่อะ เขายังบอกอีกว่าให้ฉันไปยูนนานกับเขา ฉันไปฉันก็ไม่รู้จักใคร ฉันจะไปทำอะไรละ

(Remembrance of Things Past, Episode 12)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อแฟนของเฉียวซีเจินจะย้ายไปทำงานต่างเมือง เฉียวซีเจินกลับไม่คิดจะย้ายตามไปด้วย และเลือกที่จะคบทางไกล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของตัวละครเฉียวซีเจินอย่างชัดเจนว่าให้ความสำคัญกับความมั่นคงในการสร้างชีวิตที่ดีในเมืองใหญ่ ไม่ยินดีที่จะย้ายไปทำงานต่างเมือง มองว่าการมีคู่ไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วยกัน และไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการมีครอบครัวเท่ากับการเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน แม้นตนเองถึงวัยที่ควรแต่งงานแล้ว

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยพบว่าตัวละครได้สะท้อนให้เห็นว่าปัจจุบันนี้คนหนุ่มสาวจีนมักแต่งงานช้ากว่าในอดีต เนื่องจากคนยุคใหม่ได้รับการศึกษา ให้ความสำคัญกับภาระหน้าที่ การงาน รวมถึงค่านิยมที่เปลี่ยนไป การแต่งงานหลังอายุ 30 ปี จึงเป็นเรื่องที่พบเห็นได้บ่อยขึ้น การเลือกคู่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ไม่ใช่เป็นเพียงการแต่งงานเพื่อครอบครัว แต่คนยุคใหม่มีโอกาสเลือกคู่ครองตามความรัก ความสนใจมากกว่าในอดีตที่พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในการจัดการหาคู่ และจัดการแต่งงาน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเรื่องแนวคิดการแต่งงานและการมีคู่ของคนรุ่นใหม่ (Wang, 2023) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้จะมีความท้าทายหลายประการทำให้ค่านิยมเรื่องการแต่งงานมีการเปลี่ยนแปลง แต่ครอบครัวยังคงเป็นพื้นฐานสำคัญในสังคมจีนเช่นเดิม

5. สิทธิการได้รับสวัสดิการด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน

ซีรีส์ได้สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว ซึ่งเป็นคนต่างถิ่นที่เข้าไปใช้ชีวิตในปักกิ่งซึ่งได้รับสิทธิด้านการศึกษาที่แตกต่างจากคนปักกิ่ง กล่าวคือ คนต่างถิ่นที่เข้าไปใช้ชีวิตในปักกิ่ง แต่ไม่มีทะเบียนบ้านในปักกิ่งส่งผลให้บุตรไม่สามารถเข้ารับการศึกษานในปักกิ่งได้ เห็นได้จากตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 13 บทสนทนาระหว่างคู่ดูตัวกับจีหนานจยาที่กล่าวถึงการเข้ารับการศึกษานในปักกิ่งของบุตร

- 相亲对象: 你是不是还没北京户口?
- 纪南嘉: 我没有。
- 相亲对象: 我就没有北京户口，你再没有，那将来咱们孩子上学，可是个大问题啊。
- 纪南嘉: 真是个大问题，那你那能落户吗?
- คู่ดูตัว : คุณยังไม่มีทะเบียนบ้านอยู่ในปักกิ่งไซ่โหม
- จีหนานจยา : ฉันไม่มี
- คู่ดูตัว : ผมก็ไม่มีทะเบียนบ้านอยู่ในปักกิ่ง คุณก็ยังไม่ มี ถ้าอย่างนั้นต่อไปตอนลูกเรา เข้าเรียน ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่เลยนะ
- จีหนานจยา : เป็นปัญหาใหญ่จริง ๆ ด้วย จั๊นคุณสามารถไปขึ้นทะเบียนบ้านได้ไหม

(Remembrance of Things Past, Episode 3)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการหาข้อมูลของคนที่อยู่ในปักกิ่ง ความกังวลเรื่องการศึกษาของบุตรเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากการไม่มีทะเบียนบ้านในปักกิ่งส่งผลต่อการได้รับสิทธิในการเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยของบุตร คือบุตรจะไม่สามารถเข้าศึกษาในปักกิ่งได้ ซึ่งจากข้อกำหนดทางด้านการศึกษาของประเทศไทย ปักกิ่งมีนโยบายกำหนดการเข้าศึกษาของเด็กที่อยู่ในปักกิ่ง โดยการเข้าศึกษาที่ปักกิ่งนั้นผู้ที่ไม่มีทะเบียนบ้านในปักกิ่งมีกระบวนการในการดำเนินการก่อนเข้ารับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา มีการตรวจสอบรายละเอียดหลายส่วน ซึ่ง Beijing Municipal Education Commission (2023) ได้กล่าวถึงรายละเอียดที่ต้องตรวจสอบ ได้แก่ ผู้ปกครองต้องมีเอกสารการทำงานในปักกิ่ง มีเอกสารที่พักอาศัยในกรุงปักกิ่ง ทะเบียนบ้าน และบัตรพักอาศัยในปักกิ่ง ซึ่งหากผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติการเข้าเรียนจึงจะสามารถเข้าสู่กระบวนการการสมัครเรียนได้

6. ความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือเรื่องการรักษาพยาบาลในเมืองหลวงจากกลุ่มคนเป่ย์เพียว

บทสนทนาของเจียวซีเงินกับญาติได้แสดงให้เห็นความคิดของกลุ่มคนต่างถิ่นที่มีความเชื่อมั่นเรื่องคุณภาพการรักษาพยาบาลในปักกิ่ง ซึ่งทำให้เกิดความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือเรื่องการรักษาพยาบาล ในเมืองหลวงจากกลุ่มคนเป่ย์เพียว กล่าวคือ ตัวละครเจียวซีเงินและญาติกล่าวถึงความคิดที่มีต่อการรักษาพยาบาลในปักกิ่ง ซึ่งมองว่าการพบแพทย์และการรักษาพยาบาลในปักกิ่งจะทำให้ได้รับการรักษาจากแพทย์ที่เก่งและมีความสามารถ รวมถึงมองว่าเจียวซีเงินจะสามารถช่วยจูงใจการรักษาให้ได้ ภาพสะท้อนในประเด็นนี้เห็นได้จากตัวอย่างที่ 14

ตัวอย่างที่ 14 บทสนทนายหว่างเจียวซีเงินกับญาติ

伯母： 你堂哥在网上查了一下，说是北京那个友好医院，友好医院有个姓张的专家，他特别好。

乔夕辰： 友好医院是挺好的，但是那号吧也难挂，我得先上网查一下，估计得排队。

.....⁵

乔夕辰： 就是，你别瞎说，大伯你放心，我跟你说全北京它的医疗水平都很好。

爸： ลูกพี่ลูกน้อง (หลานชายพ่อ) ของเธอค้นหาในอินเทอร์เน็ตให้แล้วบอกว่าโรงพยาบาลไฮว่หัวของปักกิ่ง โรงพยาบาลไฮว่หัวมีแพทย์เฉพาะทางแขนง เขาดีมาก

เจียวซีเงิน： โรงพยาบาลไฮว่หัวดีมาก แต่ว่าคิวก็แน่นมาก ฉันต้องหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตดูสักหน่อยก่อน คาดว่าต้องรอคิว

...

เจียวซีเงิน： ใช่ละ ลูกอย่าพูดแบบนั้นเลย ลูกวางใจได้ หนูจะบอกลุงให้ว่าคุณภาพการรักษาทางการแพทย์ของทั้งปักกิ่งล้วนดีมาก

(Remembrance of Things Past, Episode 8)

บทสนทนาข้างต้น ตัวละครได้พูดถึงการรักษาพยาบาลในปักกิ่งว่าโรงพยาบาลในปักกิ่งเป็นโรงพยาบาลที่ดี แพทย์มีความสามารถและมีชื่อเสียง คุณภาพการรักษาทางการแพทย์ในปักกิ่งล้วนดีมาก ซึ่งแสดงให้เห็นความเชื่อมั่นที่มีต่อการรักษาพยาบาลในปักกิ่ง และสะท้อนให้เห็นสภาพการณ์ของการรับการรักษาในปักกิ่ง คือ การจองคิวเพื่อพบแพทย์จะต้องรอนาน และอาจใช้เวลาหลายเดือนจึงจะสามารถได้รับการตรวจและรักษา โดยญาติของเจียวซีเงินคาดหวังว่าเจียวซีเงินซึ่งทำงานในปักกิ่งจะสามารถช่วยจูงใจให้สามารถรักษากับแพทย์ที่มีความสามารถได้ ทั้งนี้ งานวิจัยซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือที่มีต่อโรงพยาบาลในปักกิ่ง พบว่ามีรูปแบบความน่าเชื่อถือของโรงพยาบาลในปักกิ่ง 4 รูปแบบ ได้แก่ เชื่อมั่น

⁵ สัญลักษณ์ ..... ในบทสนทนา หมายถึง การละความในบทสนทนานั้น ๆ

เพราะความมีชื่อเสียงและความสามารถของแพทย์ เชื่อมมั่นในระบบ เชื่อมมั่นตามภูมิหลังทางสังคมที่คนไข้และแพทย์รู้จักจนเกิดความน่าเชื่อถือ และเชื่อมมั่นตามความสัมพันธ์ที่มีการติดต่อกันจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดี (Zhang et al., 2020) ซึ่งจากการวิเคราะห์คณะผู้วิจัยพบว่าตัวอย่างข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในรูปแบบที่ 1 คือการเชื่อมั่นเพราะความมีชื่อเสียงและความสามารถของแพทย์

7. การให้ความสำคัญกับวัตถุ

การให้ความสำคัญกับวัตถุ เป็นภาพสะท้อนหนึ่งที่แสดงให้เห็นจากซีรีส์ผ่านตัวละครที่ให้ความสำคัญกับการมีทรัพย์สินเงินทอง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ว่าเป็นคนที่มีชีวิตดี ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัตถุนิยม ทั้งนี้ซีรีส์ได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านตัวละครสี่ว์เหยียน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 15 สี่ว์เหยียนต่อว่าเสินจื่อซางที่ซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมของปลอมมาให้

许言: 沈子畅你行不行啊, 你要不就别买, 你买一假包算怎么回事儿。

沈子畅: 不是, 这哪儿是假包的呀, 人家专门给大牌做的代工厂, 你看这个。

许言: 就是假的, 我都已经发朋友圈, 告诉所有人, 我买了一个大牌包, 你干嘛呀。

สี่ว์เหยียน: เสินจื่อซาง นายว่าใช่หรือ ไม่อย่างนั้นนายก็ไม่ต้องซื้อ นายซื้อกระเป๋าของปลอมได้ยังไง

เสินจื่อซาง: ไม่ใช่ อันนี้กระเป๋าของปลอมที่ไหนกัน เขาเป็นโรงงานที่ผลิตให้กับสินค้าแบรนด์เนมโดยเฉพาะ เธอดูอันนี้

สี่ว์เหยียน: ก็ของปลอมไง ฉันโพสต์หน้าฟีด⁶แล้ว บอกทุกคนแล้วว่าฉันซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมใบนี้ นายทำอะไรกันเนี่ย

(Remembrance of Things Past, Episode 2)

ตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าสี่ว์เหยียนรู้สึกไม่พอใจ และต่อว่าเสินจื่อซางหลังจากรู้ว่าเสินจื่อซางซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมของปลอมมาให้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสี่ว์เหยียนให้ความสำคัญกับการใช้สินค้าแบรนด์เนม และต้องการรับประกาศให้คนอื่นรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์ว่าตนมีกระเป๋าแบรนด์เนม เนื่องด้วยต้องการให้ผู้อื่นเห็นภาพลักษณ์ว่าตนเองมีชีวิตที่ดี ซึ่งเมื่อไม่เป็นไปตามที่คาดหวังจึงส่งผลต่อความรู้สึกและความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคู่รัก

ตัวอย่างที่ 16 สี่ว์เหยียนพูดถึงความสุขเมื่อคนอื่นไม่สนใจให้กระเป๋าที่ตนใช้

许言: 我这次回白山我觉得, 我想买啥啥都有, 想要啥什么都有, 而且还有我妈, 然后也没人在意我背的是什么包, 我觉得特别开心, 特别快乐。

สี่ว์เหยียน: ฉันกลับไปซานไปครั้งนี้ฉันรู้สึกว่าคุณอยากซื้ออะไรก็มี ต้องการอะไรก็มี

แล้วก็มีแม่ฉันด้วย แล้วก็ไม่มีใครสนใจว่าฉันสะพายกระเป๋าอะไร ฉันรู้สึกสบายใจมาก ๆ มีความสุขมาก ๆ เลย

(Remembrance of Things Past, Episode 12)

ตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าสี่ว์เหยียนรู้สึกสบายใจและมีความสุข เมื่อไม่มีใครสนใจว่าตนใช้กระเป๋ายี่ห้ออะไร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมส่งผลต่อความรู้สึกและความสุขในชีวิตของตัวละคร ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ไม่ให้ความสำคัญกับวัตถุภายนอกทำให้ตัวละครมีความสุขมากขึ้น

⁶ หน้าฟีด คือ รายการเรื่องราวที่อัปเดตอยู่ตรงกลางหน้าหลักของแอปพลิเคชันออนไลน์

ทั้งนี้ในประเด็นความพึงพอใจในชีวิตกับแนวคิดวัตถุนิยม Esther et al. (2023) กล่าวว่า การให้คุณค่ากับทรัพย์สินและวัตถุ ส่งผลต่อความสุข ซึ่งอาจทำให้ไม่ค่อยพึงพอใจกับชีวิตที่มี มีความสุขน้อยลง และส่งผลต่อความสัมพันธ์กับครอบครัว ดังนั้นจากการวิเคราะห์ผ่านตัวละครสี่ว์เหยียน คณะผู้วิจัยพบว่า การให้ความสำคัญกับวัตถุแสดงให้เห็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) การให้ความสำคัญกับวัตถุเพื่อต้องการให้คนเห็นภาพลักษณ์ของการมีชีวิตที่ดี (2) การให้ความสำคัญกับวัตถุส่งผลต่อความสัมพันธ์กับครอบครัว และ (3) สภาพแวดล้อมที่ไม่ให้ความสำคัญกับวัตถุทำให้พึงพอใจกับชีวิตมากขึ้น มีความสุขมากขึ้น ซึ่งลักษณะที่ (1) และ (2) สะท้อนให้เห็นผ่านตัวอย่างที่ 15 ส่วนลักษณะที่ (3) สะท้อนให้เห็นผ่านตัวอย่างที่ 16 จึงกล่าวได้ว่าการให้ความสำคัญกับวัตถุ ความเป็นวัตถุนิยม และการใช้สินค้า แบรินด์เนม มีความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมของตัวละคร โดยสภาพแวดล้อมได้หล่อหลอม และส่งผลต่อความคิด ความสุข ความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นอย่างมาก

8. มิตรภาพในกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว

มิตรภาพที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนในซีรีส์คือมิตรภาพระหว่างเพื่อนที่เป็นกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยว ซึ่งตัวละครหลักได้แสดงให้เห็นมิตรภาพระหว่างเพื่อนในหลายมิติท่ามกลางความท้าทายและอุปสรรคมากมาย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปมิตรภาพเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยาก และการหวังดีต่อกันและกันถึงกัน รายละเอียดดังนี้

8.1 การช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยาก

การช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยากของตัวละครหลัก แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนระหว่างตัวละครของกลุ่มคนเป่ย์เฟี้ยวทั้ง 4 ตัวละคร เช่น 1. การช่วยเหลือกันระหว่างหูจิงจิงกับเจียวซีเงิน กล่าวคือ หูจิงจิงช่วยเจียวซีเงินที่กำลังถูกรังแก 2. การช่วยเหลือกันระหว่างจี้หนานจยา กับเจียวซีเงิน กล่าวคือ จี้หนานจยาให้เจียวซีเงินยืมเงินจ่ายค่าเช่าห้องในช่วงเวลาที่เจียวซีเงินลำบากเรื่องเงิน และ 3. การช่วยเหลือกันของตัวละครหลัก กล่าวคือ จี้หนานจยา เจียวซีเงินและสี่ว์เหยียนช่วยกันตามหาแม่ของหูจิงจิงที่หายตัวไป รายละเอียด ดังนี้

1. การช่วยเหลือกันระหว่างหูจิงจิงกับเจียวซีเงิน กล่าวคือ ซีรีส์ได้สะท้อนให้เห็นว่าในยามทุกข์ยาก ขณะที่เจียวซีเงินถูกรังแก หูจิงจิงพร้อมที่จะเป็นที่พึ่งพิง ไม่ทอดทิ้ง และพร้อมที่จะปกป้องเจียวซีเงิน แสดงถึงมิตรภาพที่แท้จริงระหว่างตัวละคร ดังตัวอย่างที่ 17

ตัวอย่างที่ 17 หูจิงจิงช่วยเหลือเจียวซีเงิน

胡晶晶：谁敢动，我看，谁敢动她，来啊！
หูจิงจิง：ใครกล้าแตะ ฉันดูสิ ว่าใครกล้าแตะเขาบ้าง มาสิ

(Remembrance of Things Past, Episode 1)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหูจิงจิงพร้อมที่จะช่วยเหลือเมื่อเจียวซีเงินตกอยู่ในสถานการณ์คับขัน แสดงให้เห็นความกล้าหาญ และการปกป้องเพื่อนของตน ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ภาพเหตุการณ์ประกอบ คือ ขณะที่เจียวซีเงินถูกเจ้าของห้องทวงค่าเช่า แต่เจียวซีเงินไม่มีเงินจ่าย เจ้าของห้องจึงพยายามจะให้คนช่วยกันข่มขู่ของเจียวซีเงินออกจากห้อง และในขณะที่เจียวซีเงินพยายามใช้มือป้องกันไม่ให้เจ้าของห้องเข้าของไป เมื่อหูจิงจิงเห็นสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับเพื่อนของตน จึงรีบเข้าไปช่วยเหลือแม้ตนก็รู้สึกหวาดกลัว จึงสะท้อนให้เห็นมิตรภาพระหว่างเพื่อนที่ช่วยเหลือกันอย่างสุดความสามารถในยามทุกข์ยากอย่างชัดเจน

2. การช่วยเหลือกันระหว่างจี้หนานจยากับเจียวซีเงิน กล่าวคือ จี้หนานจยาให้เจียวซีเงินยืมเงินจ่ายค่าเช่าห้องในช่วงเวลาที่เจียวซีเงินลำบากเรื่องเงิน ซึ่งเห็นได้จากบทสนทนาที่เจียวซีเงินบอกกับสี่ว์เหยียน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 18 จี้หนานจยาช่วยเหลือเจียวซีเงินที่กำลังเดือดร้อนเรื่องเงิน

乔夕辰：行，我也到家了，多亏南嘉姐给我借了三个月的房租。
不然我得流落街头了。
许言：我说了你就是犟，你一早听纪南姐的也没这么多事儿。

เจียวซีเงิน : โอเค ฉันก็ถึงบ้านแล้ว โชคดีที่พี่จี้หนานให้ฉันยืมค่าเช่าห้อง 3 เดือน
ไม่งั้นฉันคงต้องอยู่ข้างทางแล้ว
สวี่เหยียน : ฉันบอกแล้วเธออะหัวรั้น เธอฟังพี่จี้หนานตั้งแต่แรกก็จะมีเรื่องเยอะขนาดนี้แล้ว

(Remembrance of Things Past, Episode 2)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อเจียวซีเงินตกอยู่สถานการณ์ลำบากเรื่องเงิน จี้หนานพยายามดีใจให้ความช่วยเหลือเจียวซีเงินทันที ซึ่งเห็นได้จากที่สวี่เหยียนพูดว่า “เธอฟังพี่จี้หนานตั้งแต่แรกก็จะมีเรื่องเยอะขนาดนี้แล้ว” ดังนั้นซีรีส์จึงแสดงให้เห็นถึงมิตรภาพระหว่างตัวละครที่ยินดีให้ความช่วยเหลือกันเมื่อเพื่อนตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

3. การช่วยเหลือกันของตัวละครหลัก กล่าวคือ จี้หนานจยา เจียวซีเงินและสวี่เหยียนช่วยกันตามหาแม่ของหูจิงจิงที่หายตัวไป ดังนี้

ตัวอย่างที่ 19 จี้หนานจยา เจียวซีเงินและสวี่เหยียนช่วยกันตามหาแม่ของหูจิงจิง

纪南嘉:喂, 妈。嗯, 跟同学吃完饭在那个华清池泡澡呢, 什么叫丢了。
那我小姨没跟我, 你先, 你先别着急, 别喊。我小姨有没有跟我小姨夫
说去哪儿啊, 几点出的门啊。好, 我知道了, 我知道了。
好了, 一会儿说, 我换衣服呢。
乔夕晨:咋, 咋了。
纪南嘉:我小姨丢了。
จี้หนานจยา:อัลโหล แม่ อืม กินข้าวกับเพื่อนเสร็จแล้วแช่น้ำอยู่ที่สระหัวชิงอยู่เลย อะไรหาย
งั้นนางสาว⁷ไม่ได้...แม่อย่าเพิ่งรีบร้อนใจไป อย่าอะอะไป นางสาวได้บอกกับนายหรือเปล่า
ว่าจะไปไหน แล้วออกจากบ้านก็โง่ โอเค หนูรู้แล้ว หนูรู้แล้ว โอเค เตียวค้อยว่ากัน หนูเปลี่ยนเสื้ออยู่
เจียวซีเงิน:อะไร เกิดอะไรขึ้น
จี้หนานจยา:นางสาวของฉันหายไป

(Remembrance of Things Past, Episode 11)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นบทสนทนาที่สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อจี้หนานจยาคู่โทรศัพท์กับแม่ของตนด้วยความกังวลใจเรื่องนางสาวหายตัวไป เจียวซีเงินได้ถามด้วยความเป็นห่วงว่าเกิดอะไรขึ้น แสดงให้เห็นถึงความห่วงใย ความหวังดีที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือกัน ประกอบกับภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์หลังจากที่หูจิงจิงเสียชีวิตแล้ว และเดิมทีตัวละครจี้หนานจยา เจียวซีเงิน และสวี่เหยียนต่างมีเรื่องที่ไม่เข้าใจกัน แต่เมื่อรู้ว่าแม่ของหูจิงจิงหายตัวไป ทุกคนต่างก็ช่วยกันตามหาแม่ของหูจิงจิงจนเจอ แสดงให้เห็นถึงมิตรภาพที่พร้อมให้ความช่วยเหลือกันแม้จะมีเรื่องที่ไม่เข้าใจกัน

8.2 การหวังดีต่อกันและนึกถึงกัน

ซีรีส์แสดงให้เห็นการหวังดีต่อกันและคอยนึกถึงกันของตัวละคร ซึ่งหูจิงจิงส่งข้อความให้กับเพื่อนด้วยความหวังดี เห็นได้จากตัวอย่างบทสนทนา ดังนี้

ตัวอย่างที่ 20 หูจิงจิงส่งข้อความให้เพื่อนเพื่อเป็นของขวัญวันปีใหม่

胡晶晶:抢到啦, 抢到了啊, 姐妹们, 发福利了, 一人一箱猕猴桃, 都寄公司
了啊, 这是湖南 18 东村的猕猴桃, 助农产品知道吧, 我们要帮助帮助
别人啊。
许言:但是我过两天要跟沈子畅去迪士尼, 会不会坏了呀。
胡晶晶:不会坏, 它呀这个年底才发货。

⁷ นางสาวของจี้หนานจยาคือแม่ของหูจิงจิง

หูจิงจิง : แย้งได้แล้ว แย้งมาได้แล้ว เพื่อน ๆ มีของขวัญให้นะ กวีคนละ 1 ลัง ส่งไปที่บริษัทนะ
นี่เป็นกวีของหูหนาน หมู่บ้านตะวันออก 18 หมู่ใหม่เป็นการช่วยเหลือสินค้าเกษตรกร
พวกเราต้องช่วยเหลือคนอื่นนะ

สวีเหยียน : แต่อีกสองวันฉันจะไปเที่ยววัดสี่แผ่นดินกับเสินจื่อซางแล้วนะ จะเสียรึป่าว

หูจิงจิง : ไม่เสียหรือ อันนี้ตอนสิ้นปีนี่ถึงจะส่งสินค้า

(Remembrance of Things Past, Episode 11)

ตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงความหวังดีที่หูจิงจิงมีต่อเพื่อน ด้วยการส่งกวีไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ให้กับสวีเหยียน จี๋หนานจยา และเจียวซีเจิน ซึ่งจากการวิเคราะห์ประกอบกับภาพเหตุการณ์วันปีใหม่ทั้ง 3 ตัวละครได้รับกวี แม้ว่าช่วงเวลาดังกล่าวตัวละครสวีเหยียน จี๋หนานจยา และเจียวซีเจินทะเลาะกันและไม่เข้าใจกัน แต่ซีรีส์ได้แสดงให้เห็นภาพความหวังดีและการนึกถึงกัน คือ เมื่อจี๋หนานจยาได้รับพัสดุและแกะกล่องพัสดอก็มีฉากที่แสดงให้เห็นภาพเหตุการณ์พิมพ์ข้อความส่งถามเพื่อน ๆ ในกลุ่มว่าได้รับกวีหรือยัง แม้สุดท้ายจะไม่ได้จัดส่ง และสวีเหยียนหลังได้รับกวี ทำให้เขาคิดถึงหูจิงจิงและพูดกับตัวเองว่า “晶晶，真的要到了 2021 年了。（晶晶 马上就要到 2021 年了 晶晶 ๆ แล้วสินะ）” (ซีรีส์ตอนที่ 11) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหวังดีต่อกันและนึกถึงกัน

ทั้งนี้จากตัวอย่างบทสนทนาและภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏในซีรีส์ สามารถกล่าวได้ว่าภาพสะท้อนในด้านมิตรภาพทั้งการช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยาก และการหวังดีต่อกันและนึกถึงกัน แม้ว่าจะเป็นช่วงที่มีปัญหาหรือทะเลาะกัน ตัวละครก็ยังนึกถึงกัน เป็นดังมิตรภาพที่แท้จริง ซึ่งเป็นมิตรภาพประเภทหนึ่งที่ Wang (2022) กล่าวว่ามิตรภาพมีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ (1) มิตรภาพที่หวังผลประโยชน์ (2) มิตรภาพที่สร้างความสุขร่วมกันในช่วงวัยรุ่น และ (3) มิตรภาพที่แท้จริง ซึ่งมิตรภาพที่แท้จริงคือการปรารถนาให้เพื่อนได้รับสิ่งที่ดีที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา (Conclusion and Discussion)

บทความวิจัยนี้ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมจีนผ่านกลุ่มคนเปี้ยวเปียวในซีรีส์จีน Remembrance of Things Past โดยเน้นการวิเคราะห์ผ่านองค์ประกอบด้านฉากและเหตุการณ์ประกอบ พบว่าภาพสะท้อนสังคมจีนของกลุ่มคนเปี้ยวเปียวสะท้อนปัญหาและปรากฏการณ์ 8 ด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนต่างถิ่นที่ต้องใช้ชีวิตในเมืองปักกิ่ง ได้แก่ 1) การดิ้นรนเพื่อชีวิตที่ดี การต่อสู้เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตในเมืองหลวงท่ามกลางข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ซึ่งถ่ายทอดให้เห็นผ่านการเดินทางในเมืองหลวงที่มีความแออัด การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ที่มีราคาสูงและแออัด และการเลือกที่พักอาศัยไกลจากที่ทำงานเพื่อประหยัด 2) การแข่งขันในที่ทำงาน ความกดดันและความขัดแย้งในองค์กรที่ส่งผลต่อสุขภาพกายและใจ ซึ่งทำให้คนในองค์กรกดดันจนเกิดการแย่งชิงและใส่ร้ายป้ายสีกัน รวมถึงเกิดความกดดันจนส่งผลเสียต่อสุขภาพ 3) การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง การปฏิบัติที่ขาดความยุติธรรมในองค์กร เช่น การไล่ออกโดยไม่แจ้งเหตุผลที่ชัดเจนและเหมาะสม การทำใหพนักงานไม่ได้รับสิทธิตามที่กฎหมายแรงงานคุ้มครอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านการเงินและจิตใจ 4) ค่าใช้จ่ายในการมีครอบครัวของกลุ่มคนเปี้ยวเปียว ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวละครที่มีความพร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สิน ซึ่งเริ่มให้ความสำคัญกับการหาคู่แต่การหาคู่กลับไม่ใช่เรื่องง่าย และตัวละครที่ยังไม่พร้อมในหน้าที่การงานและทรัพย์สิน ซึ่งเห็นได้ว่าความไม่พร้อมทางทรัพย์สินส่งผลให้การมีครอบครัวที่สมบูรณ์เป็นเรื่องยาก รวมถึงบางตัวละครได้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตในหน้าที่การงานมากกว่าการมีครอบครัว ในขณะที่ครอบครัวยังคงเป็นพื้นฐานสำคัญในสังคมจีน 5) การเข้าถึงการศึกษา กลุ่มคนเปี้ยวเปียวต้องเผชิญกับความเหลื่อมล้ำเรื่องสิทธิในการเข้าถึงการศึกษา เนื่องจากไม่มีทะเบียนบ้านในปักกิ่ง โดยสิทธิการได้รับสวัสดิการด้านการศึกษาที่แตกต่าง ทำให้บุตรไม่สามารถเข้ารับการศึกษานในปักกิ่งได้ 6) ความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือเรื่อง การรักษาพยาบาลจาก กลุ่มคนเปี้ยวเปียว ซึ่งกลุ่มคนต่างถิ่นมีความเชื่อมั่นเรื่องคุณภาพการรักษาพยาบาลในปักกิ่ง จึงทำให้เกิดความคาดหวัง ที่จะได้รับการช่วยเหลือเรื่องการรักษาพยาบาลในเมืองหลวงจากกลุ่มคนเปี้ยวเปียว 7) การให้ความสำคัญกับวัตถุ ผลกระทบของวัตถุนิยมที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ในสังคม แสดงให้

เห็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) การให้ความสำคัญกับวัตถุเพื่อต้องการให้คนเห็นภาพลักษณ์ของการมีชีวิตที่ดี (2) การให้ความสำคัญกับวัตถุส่งผลต่อความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และ (3) สภาพแวดล้อมที่ไม่ให้ความสำคัญกับวัตถุทำให้ตัวละครพึงพอใจกับชีวิตมากขึ้น มีความสุขมากขึ้น 8) **มิตรภาพในกลุ่มคนเป่ย์เพียว** ความช่วยเหลือและความสัมพันธ์ที่แท้จริงของกลุ่มผู้ดั้นรนในเมืองคนเป่ย์เพียวจะเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยาก หวังดีต่อกันและนึกถึงกัน ซึ่งเป็นมิตรภาพที่แท้จริงผ่านทั้ง 4 ตัวละคร

ดังนั้นผลการศึกษาดังต้นจึงทำให้คณะผู้วิจัยสามารถตอบคำถามวิจัยได้ว่าสังคมจีนที่กลุ่มคนเป่ย์เพียวต้องเผชิญเป็นอย่างไร ซึ่งภาพสะท้อนดังกล่าวสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ **ภาพสะท้อนที่เป็นปัญหาสังคม** เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำเรื่องสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การรักษาพยาบาล การถูกเอารัดเอาเปรียบในที่ทำงาน ซึ่งเป็นผลจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่สมดุล และ**ภาพสะท้อนที่ไม่เป็นปัญหาสังคม** เช่น ความสัมพันธ์เชิงมิตรภาพ การสนับสนุนซึ่งกันและกัน และความมุ่งมั่นในชีวิตของกลุ่มคนเป่ย์เพียว แม้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ซึ่งกล่าวได้ว่าภาพสะท้อนสังคมจากซีรีส์ได้แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตในเมืองหลวงของตัวละครเป่ย์เพียว ท่ามกลางความกดดัน ความเครียดในการทำงาน ความสัมพันธ์ ความเหงา ความสำเร็จและความล้มเหลว ความฝันและความมุ่งมั่น การสนับสนุนและการช่วยเหลือกัน สิ่งที่ตัวละครสัมผัสและเผชิญล้วนเป็นสิ่งที่ใครหลายคนสามารถเข้าถึงและเกิดความรู้สึกร่วมไปกับซีรีส์เรื่องนี้ได้ ซึ่งคณะผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่าภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในซีรีส์แสดงให้เห็นปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคนเป่ย์เพียว 4 ประเภทภายใต้สภาพสังคมที่กดดันรอบด้าน ได้แก่ (1) คนที่ประสบความสำเร็จ (2) คนที่อยู่ระหว่างฝ่าฟันเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (3) คนที่เปลี่ยนความคิดและกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเกิด (4) คนที่เลือกจบชีวิต ซึ่งสะท้อนภาพชีวิตที่มีทั้งความสำเร็จ ความล้มเหลว ความเหงา ความกดดัน และความสัมพันธ์อันซับซ้อนในสังคมจีนยุคใหม่ โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li (2019) ที่ระบุว่ากลุ่มคนเป่ย์เพียวที่เป็นวัยรุ่นบางส่วนเลือกย้ายออกจากกรุงปักกิ่งเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่กดดันและโอกาสในการก้าวหน้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง แต่ยังคงพบประเด็นที่ไม่สอดคล้อง คือ การเลือกจบชีวิตของคนเป่ย์เพียวที่เผชิญความล้มเหลวในชีวิต

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจีนที่กลุ่มคนเป่ย์เพียวต้องเผชิญ คณะผู้วิจัยยังพบภาพสะท้อนสังคมจีนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นเพียงภาพสะท้อนที่ปรากฏเฉพาะในกลุ่มคนเป่ย์เพียวเท่านั้น เช่น ความกดดันที่มีต่อคนในครอบครัวซึ่งเป็นแนวคิดความกดดันของขงจื้อที่ปลูกฝังมาตั้งแต่อดีต ความทันสมัยของเทคโนโลยี ทั้งการสแกนชำระเงิน การใช้แอปพลิเคชัน การใช้เครื่องดูดฝุ่นหุ่นยนต์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้ส่ววัยที่ยังไม่ชำนาญและคุ้นชินกับการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาของเมืองในชนบทของประเทศจีน ซึ่งเป็นนโยบายที่จีนผลักดันการก้าวเข้าสู่ “ความเป็นชุมชนเมือง” และการพักผ่อนหย่อนใจด้วยการเล่นไพ่บนกระโจม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่มีอยู่คู่คนจีนมาตั้งแต่โบราณและยังคงปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะการศึกษา (Research Recommendations)

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนของกลุ่มคนเป่ย์เพียวจากซีรีส์มากกว่าหนึ่งเรื่อง และมีการลงพื้นที่สัมภาษณ์ในการศึกษาสภาพชีวิตของกลุ่มคนเป่ย์เพียว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและเชิงลึก และเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ของคนเป่ย์เพียวในสังคมจีน
2. ควรมีการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากหลายมิติ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาสังคมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการจัดการด้านแรงงาน ด้านการศึกษา และด้านการจัดสวัสดิการของภาครัฐ
3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องอัตลักษณ์ระหว่างกลุ่มคนเป่ย์เพียวกับกลุ่มคนชายขอบในเมืองใหญ่อื่น ๆ เพื่อเข้าใจสภาพสังคมจีนที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในมิติที่กว้างขึ้นต่อไปได้

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgments)

บทความวิจัยฉบับนี้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สาขาสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รหัสหนังสือรับรอง PSU IRB 2024 – LL – Libarts 010 (Internal)

รายการเอกสารอ้างอิง (References)

- Beijing Municipal Education Commission. (2023). *Běijīng Shì jiàoyù wěiyuánhui guānyú 2023 nián yìwù jiàoyù jiēduàn rùxué gōngzuò de yìjiàn*. [Beijing Municipal Education Commission's Opinions on the 2023 Compulsory Education Enrollment Work The People's Government of Beijing Municipality]. Retrieved 15 May 2024, from https://www.beijing.gov.cn/zhengce/zhengcefagui/202304/t20230422_3063612.html (In Chinese)
- Chen, J. (2008). Xiǎngxiàng zhōng de Běijīng: Dūshì rén lèixué diànyǐng zhōng de “Běipiāo” qúntǐ. [Imagined Beijing : The ‘Beipiao’ Community in Urban Anthropology Films”. *Diànyǐng wénxué [Movie Literature]*, (06), 33-35. (In Chinese)
- China Writers Association. (2022). *《Wǒ zài tā xiāng tǐng hǎo de》 Yántǎohuì zài Jīng jǔxíng*. [A seminar on ‘Remembrance of Things Past’ in Beijing]. Retrieved 15 May 2024, from <http://www.china-writer.com.cn/GB/n1/2022/0101/c403994-32322281.html> (In Chinese)
- CRI Online. (2013). *Kum Kon Jeen Tee Ja Sang Pun Ha Sung Kom Nai A Na Kot (2)*. [Group of Chinese People Group Who will cause Social Problems in the future (2)]. Retrieved 15 May 2024, from <http://thai.cri.cn/247/2013/11/21/225s215689.htm> (In Thai)
- Duangmala, V., Numtong, K., & Metjiranont, M. (2024). Chinese Social Reflection in the Literary Works “Sou Shen ji”. *Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC) Faculty of Humanities and Social Science Buriram Rajabhat University*, 22(1), 100-119. (In Thai)
- Engchuan, S., & Numtong, K. (2022). The Reflection of Chinese Social Problems Through Short Fiction Adaptation into the Movie “XIANGNÜ XIAOXIAO”. *Ganecha Journal, Chiangmai Rajabhat University*, 18(1), 15-29. (In Thai)
- Esther, J., & Others. (2023). Materialism and Life Satisfaction Relations Between and Within People Over Time: Results of a Three-Wave Longitudinal Study. *Journal of Consumer Psychology*, 33(3), 591-601. (In English)
- Hunan Provincial Radio and Television Bureau. (2022). *《Wǒ zài tā xiāng tǐng hǎo de》 Rónghuò 2021 niándù yōuxiù hǎiwài chuánbō zuòpǐn*. [‘Remembrance of Things Past’ won the Outstanding Overseas Communication Work of 2021]. Retrieved 15 May 2024, from https://gbdsj.hunan.gov.cn/gbdsj/xxgk/gzdt/hyxx/202201/t20220111_22459767.html (In Chinese)
- Institute of Linguistics. (2021). *Xiàndài hànyǔ cídiǎn dì 7 bǎn*. [Contemporary Chinese Dictionary]. 7th ed. The Commercial Press. (In Chinese)
- Kiranawat, P., & Chermanchonlamark, C. (2023). Reflection on Society Presented in Black mirror series and The Writer’ Screenplay. *Journal of Communication Arts review*, 27(1), 153-164. (In Thai)
- Li, J. (2019). Jīyú shòu zhòng gòngqíng shìjiǎo xià fēnxī 《Wǒ zài tā xiāng tǐng hǎo de》 rèbō yuányīn. [The Willingness of Beipiao Youth to Leave Beijing and Its Influencing Factors : Based on the Survey of the Development of Beijing Youth Population in 2015 and the Analysis of the Population Changes in Tokyo Circle]. *Zhōngguó Qīngnián Yánjiū. [China Youth Study Journals]*, (06), 54-60. (In Chinese)
- Matapitak, P. (2023). *Soft Power to Censorship: A Look Back at the Evolution of Entertainment Media in the Style of the Chinese Communist Party*. Retrieved 15 May 2024, from <https://www.the101.world/china-entertainment-industry/> (In Thai)
- MGR Online. (2024). *New China Insights*. Retrieved 15 July 2024, from <https://mgronline.com/china/detail/9670000016842> (In Thai)

- Nie, W. (2022). Jīyú shòu zhòng gòngqíng shìjiǎo xià fēnxī 《Wǒ zài tā xiāng tǐng hǎo de》 rèbō yuányīn. [Analyzing the Reasons for the Popularity of ‘Remembrance of Things Past’ From the Audience Empathy Perspective]. *Shēng píng shìjiè*. [Voice and Screen World], (04). (In Chinese)
- Office of the Royal Society. (2007). *Marginal People*. Retrieved 27 January 2025, from http://legacy.orst.go.th/?page_id=130. (In Thai)
- Park, K. (2006). *An Analysis of Social Reflections Shown in Korean Folktales*. Master Thesis, M.A. in Thai Language, Srinakharinwirot University, Thailand. (In Thai)
- Prommikabut, W. (1991). *Symbolic Communication: Nature, Development, Impact*. Delhi: Artline Press. (In Thai)
- Qin, S. (2018). *Reflection of Thai Society in the Kanokphong-Songsomphan short stories during 2005-2007*. Master Thesis, M.A. in Teaching Thai as a Second Language, Huachiew Chalermprakiet University, Thailand. (In Thai)
- Rojanawanichkij, O., Soontornthamnit, N., & Cheewawiphas, T. (2024). *Research Conceptual Framework*.
- Su, L. (2018). *“Liquid Life” and Youth Exploration: A Study of the University of Beijing’s Internet Circle of “Beijing Drifters”*. Master Thesis, M.A. in Sociology, Harbin Engineering University, China. (In Chinese)
- Tunintaraarj, R. (2020). *Reflection of Social Issues through Bong Joon Ho’s Movies* Graduate school. Master Thesis, M.A. in Arts, Rangsit University, Thailand. (In Thai)
- Wang, F. (2023). *What Do the New Generation of Chinese People Think When the Government Pressures Them to Get Married and Have Children?*. Retrieved 15 July 2024, from <https://www.bbc.com /thai/articles/cd1pl7epw2jo> (In Thai)
- Wang, M. (2022). *Lún ài yù*. [The Cycle of Love and Desire]. Nanjing: Nanjing University Press. (In Chinese)
- Wang, X., & Ma, Z. (2022). Dìyù wénhuà shìjiǎo xià “Wǒ zài jiāxiāng tǐng hǎo de” nǚxìng xíngxiàng de chònggòu. [Reconstruction of the Female Image in ‘Remembrance of Things Past’ From a Regional Cultural Perspective]. *Dāngdài diànshì* [Contemporary TV], (02), 38-43. (In Chinese)
- Yan, J. (2023). Jìnnián guóchǎn nǚxìng zhǔyì dūshì wǎngluòjù de chuàngxīn yánjiū——yǐ “Wǒ zài tā xiāng tǐng hǎo de” wéi lì. [Recent Innovative Research on Domestic Feminist Urban Web Dramas : The Case of ‘Remembrance of Things Past’]. *Xībù guǎngbō diànshì*. [West China Broadcasting TV], (04), 187-189. (In Chinese)
- Zhang, L., & Others. (2020). Research on the status of Doctor-Patient Trust in Different Levels of Hospitals in Beijing. *Medicine and Society*, 33(1), 85-88. (In Chinese)
- Zhang, Y. (2008). *A Research on the Living Conditions of Post-80s Immigrants Group in Beijing*. Master Thesis, M.A. in Sociology, Beijing Youth Politics College, China. (In Chinese)